

Notat

Mulige konsekvenser for affaldstaksten ift. implementering af ny bleordning fra 2029

Resume

Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 24. februar 2025 indstilling vedrørende en behandlingsløsning for bleaffald. Behandlingsløsningen har vist sig dyrere end hidtil forudsat og medfører en yderligere årlig omkostning på ca. 21 millioner kroner årligt, som svarer til en takststigning på 61 kr. pr. husstand årligt fra 2029 og frem. Borgerrepræsentationen har med vedtagelsen af Ressource- og Affaldsstrategi 2030 sat et mål om en affaldstakst på 3.000 kroner eks. P/L-regulering i 2031 (BR 07.11.2024). Dette notat skitserer, hvordan den målsætning kan fastholdes på trods af, at bleordningen har vist sig dyrere. På baggrund af de forventede, løbende udviklinger i de kommende år, som har modsatrettet påvirkning af taksten, anbefales det, at korrigerende tiltag besluttet i forbindelse med den næste evaluering af Ressource- og Affaldsstrategien i 2026.

Sagsfremstilling

Borgerne i Københavns Kommune forbruger ca. 46 mio. bleer årligt. Bleaffald udgør 7-9 % af restaffaldet fra de københavnske hjem, og sammenlagt med bleaffald fra kommunens institutioner er det omkring 11.800 tons bleaffald årligt. Det er derfor en forudsætning for at kunne nå det politisk vedtagne mål i Ressource- og Affaldsstrategi 2030 om reel genanvendelse på 60 pct. af husholdningsaffaldet i 2030 (BR 07.11.2024), at der findes en løsning for at kunne genanvende de store mængder bleaffald.

Borgerrepræsentationen vedtog den 24. august 2023 at implementere en ordning for bleaffald med en anslået takststigning på 52 kr. pr. husstand. Denne takststigning er indregnet i den forventede takstnedsættelse til et gennemsnitligt affaldsgebyr på 3.000 kr. pr. husstand fra 2031, som Borgerrepræsentationen vedtog d. 7. november 2024 med Ressource- og Affaldsstrategi 2030. Et niveau der dog skal korrigeres for pris- og lønudviklingen løbende. Se figur 1.

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 24. februar 2025 om en behandlingsløsning for bleaffald betyder derfor isoleret set, at der skal effektiviseres for minimum 21 millioner kroner årligt i affaldshåndteringen i København, hvis målsætningen om et affaldsgebyr på 3.000 kroner plus P/L-regulering i 2031 skal opfyldes.

Teknik- og Miljøforvaltningen er i samarbejde med ARC i gang med at implementere besparelser på driften gennem effektiviseringer i

14-03-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 4612

Dokumentnummer i F2
185453

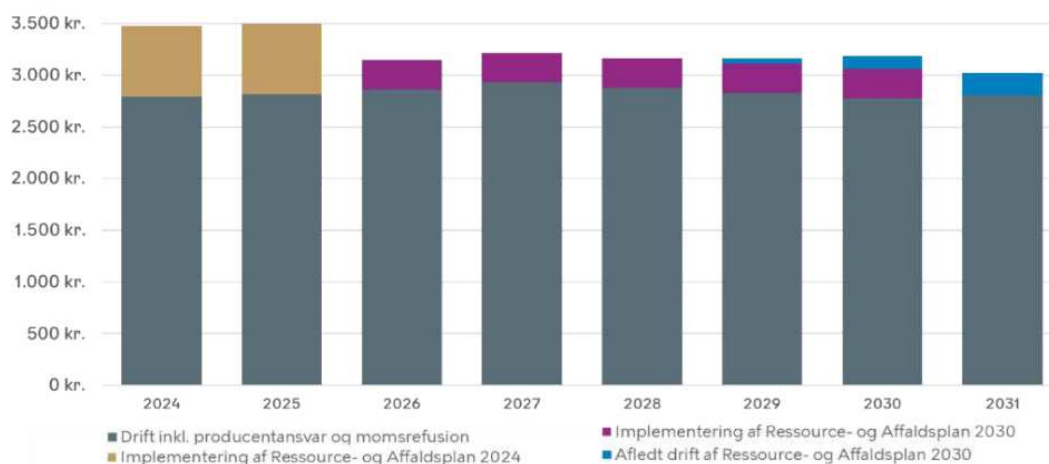
Sagsnummer eDoc
2025-0072846

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

affaldshåndteringen, og orienterer Teknik- og Miljøudvalget om udviklingen i affaldstaksten ved status på Ressource- og Affaldsstrategi 2030 i foråret 2026.

Figur 1. Realiserede og estimerede gennemsnitlige affaldsgebyrer i perioden 2024-2031

Note: Beløbene for 2026 og frem er uden pris- og lønregulering.

Kilde: Ressource- og Affaldsstrategi 2030, bilag 7

Affaldsgebyrerne er dynamiske og påvirkes af mange faktorer

Teknik- og Miljøforvaltningen arbejder løbende med at finde veje til at sænke affaldsgebyrerne i København, samtidig med indfrielse af de politiske målsætninger for en grønnere ressource- og affaldshåndtering og opretholdelse af et højt serviceniveau for borgere og erhvervsliv.

Økonomien på affaldsområdet skal hvile i sig selv. Det betyder, at der hverken må opkræves flere eller færre penge hos borgerne, end det koster at håndtere ressourcer og affald. Affaldsgebyret stiger derfor, når der er større mængder ressourcer og affald at håndtere, eller håndteringen bliver mere kompleks. Omvendt falder gebyret, når der er færre mængder ressourcer og affald eller udviklingstiltag, der gør det billigere. Samtidigt er afbrænding af restaffald på nuværende tidspunkt generelt billigere end behandling af genanvendelige ressourcer, hvorfor en højere sorteringsgrad giver øgede udgifter og dermed en højere takst for husholdningerne.

På den måde er affaldsgebyret dynamisk, og det er ikke muligt at forudsæ, hvordan det præcist vil udvikle sig. Det estimerede takstniveau på 3.000 kroner eks P/L i 2031 kan således blive påvirket af øvrige eksterne faktorer, som fx ny lovgivning, politiske beslutninger, udviklingen i priserne for behandling af affald eller andre uforudsete hændelser. Det kan være både i negativ og positiv retning.

Blandt andet forventes følgende faktorer at påvirke takstniveauet frem mod 2031, som bl.a. oplyst i forbindelse med behandlingen af Ressource- og Affaldsstrategi 2030 (BR 07.11.2024) i bilag 4 om kommende lovgivning på affaldsområdet.

- Selskabsgørelsen af forbrændingsanlæg og Landsskatterettens afgørelse om moms på affaldsgebyrer. Det er endnu ukendt, hvilken indvirkning dette vil have på taksten, da det er usikkert, om den politiske aftale udmøntes i lovgivning eller ved f.eks. liberalisering af affaldsindsamlingen.
- Forsyningstilsynets arbejde med en række anbefalinger for at ensrette affaldsgebyrerne på tværs af kommunerne, herunder et forslag om at ændre regnskabspraksis, som vil medføre øgede udgifter for Københavns Kommune.
- Indførelse af et lovpligtigt producentansvar for tekstilaffald forventes at bidrage til en reduktion af affaldsgebyrerne. Ligesom udvidet producentansvaret for emballage, der træder i kraft med virkning fra efterår 2025, har medvirket til et fald i affaldsgebyret, og er indregnet med en konservativ effekt.
- Udviklingen i prissætningen af håndtering af de genanvendelige fraktioner forventes samlet set af give lavere udgifter. Da håndtering af flere af de genanvendelige fraktioner stadig er i et tidligt stadie teknologisk, så forventes det, at det over tid vil blive billigere at få håndteret dem, og for nogle fraktioner som fx madaffald betyder mulighederne for nyttiggørelse, at der måske vil kunne opnås en positiv pris på madaffaldet. Her kan det for eksempel nævnes, at Vestforbrænding nu har en positiv pris på deres afsætning af madaffald.

Samtidig forventes der en endnu ukendt udgift til grundkøb for Sydhavn Genbrugscenter samt øvrige genbrugsaktiviteter og det er endnu uvist, hvordan prisen for behandling af forskellige affaldsfraktioner vil udvikle sig.

Teknik og Miljøforvaltningen orienterer Teknik- og Miljøudvalget løbende om udviklingen i affaldstaksten sammen med status på Resource- og Affaldsstrategi 2030 og første gang med status i foråret 2026. Her vil det bl.a. blive vurderet, om kursen mod målsætningen om et gennemsnitligt affaldsgebyr på 3000 kr. pr. gennemsnitlig husstand i 2031 kræver justeringer.

Besparelser på driften gennem effektiviseringer i affaldshåndteringen

Teknik og Miljøforvaltningen har med afsæt i det politiske ønske om takstnedsættelse igangsat et samarbejde med ARC for at finde effektiviseringer på affaldshåndteringen, og vurderer på den baggrund, at det er sandsynligt, at der kan identificeres og igangsættes effektiviseringer, der kan modsvare en takststigning på 61 kr. pr. husstand fra 2029.

Allerede på nuværende tidspunkt arbejdes der med en række konkrete tiltag til driftsbesparelser, der forventes at kunne effektivisere med ca. 15,5 mio. kr. årligt fra 2027 og frem. Det drejer sig blandt andet om:

- **Mobilsug.** ARC vurderer, at antallet af tømninger på mobilsug samlet set kan reduceres med ca. 30 -40 %, svarende til en

reduktion i antal tømninger på 50.000 pr. år. Besparelsen er pt. anslået til ca. 3 mio. kr. årligt fra 2026 og fuld besparelse fra 2027 på ca. 6 mio. kr. årligt, svarende til en takstnedsættelse på 9 kr. fra 2026 og 18 kr. fra 2027.

- **Offentligt opstillede glasbeholdere.** ARC vurderer, at der kan opnås en besparelse på ca. 1 mio. kr. årligt, svarende til en takstnedsættelse på 3 kr., ved at nedsætte tømmeffrekvensen fra ugentligt til hver 14. dag på en stor del af offentlige glasbeholdere, da de fleste ikke overstiger en fyldningsgrad på 30%.
- **Tømning af rest/mad hver 14. dag hele året.** ARC vurderer, at der kan opnås en besparelse på op mod 8,5 mio. kr. årligt, svarende til en takstnedsættelse på 25,5 kr. fra 2026 ved at operere med 14-dages tømning af rest- og madaffald hele året i stedet for ugentlige tømninger i de tre sommer måneder (jf. Villaordningen). ARC vurderer, at det ikke påvirker affaldsmængderne, og vil sikre, at beholderne ikke overfyldes.

De forventede besparelser fra de nævnte tiltag skal ses ift. 2024 regnskab.

Da tiltagene er under udvikling, er de mulige økonomiske gevinster usikre, og der vil i alle tilfælde skulle laves test og yderligere undersøgelser og afklaringer. Forvaltningen arbejder videre med ovenstående og forelægger det politisk, der hvor justeringerne giver ændringer i det politisk vedtagne serviceniveau.

Ud over de nævnte tiltag, vil der blive lavet yderligere løbende undersøgelser af potentielle driftsoptimeringer i samarbejde med ARC, ligesom der i Teknik og Miljøforvaltningen løbende arbejdes med driftsoptimering på ressource- og affaldsområdet.

Yderligere besparelser kan besluttes ved aflysning af initiativer i Ressource- og Affaldsstrategi 2030

Udover de løbende effektiviseringer af affaldshåndteringen og besparelser på driften, kan der aflyses planlagte indsatser i Ressource- og Affaldsstrategi 2030, med den konsekvens, at strategiens målsætninger for genbrug og genanvendelse nedjusteres.

Med udgangspunkt i en vurdering af omkostningseffektivitet (se tabel 4), kan følgende indsatser aflyses, for at opnå en besparelse svarende til ca. 61 kr. pr gennemsnitlige husstand årligt:

- **Indsats 4.2. Stærke genbrugstraditioner i København.**
Indbefatter projekter om en styrket indsats for affaldsforebyggelse og genbrug målrettet børn og unge, udvikling af årlige genbrugstraditioner i København samt en indsats for at styrke nærgenbrugsstationer som lokale samlingspunkter.
Besparelse: 33,9 kr. takstnedsættelse (11,2 mio. kr. årligt).
- **Indsats 1.3. Optimere eksisterende genbrugsmuligheder.**
Indbefatter projekter om henholdsvis udfasning af miljøproblematiske stoffer, optimering af eksisterende genbrugsmuligheder på genbrugsstationerne samt pilotprojekt om

genbrugsspottere og udvidede åbningstider på nær- og genbrugsstationer.

Besparelse: 17,4 kr. takstnedsættelse (5,8 mio. kr. årligt).

- **Indsats 1.1. Minimere affaldsmængderne.**
Indbefatter projekter om henholdsvis minimering af madspild, tøj- og tekstilaffald, affaldsmøbler og elektronikaffald samt pilotprojekt om at reducere genbrugsemballage i København.
Besparelse: 6 kr. takstnedsættelse (2 mio. kr. årligt).
- **Indsats 2.4. Bedre sammenhæng mellem sorteringsmuligheder**
Indbefatter projekter om henholdsvis evaluering af affaldssortering i det offentlige rum i København samt pilotprojekt om udvikling og test af beholdere og materiel.
Besparelse: 7,5 kr. takstnedsættelse (2,5 mio. kr. årligt).

Aflysning af ovenstående fire indsats vil give en årlig besparelse på 21,5 mio. kr. svarende til en takstnedsættelse på 64,5 kr. om året i 2027, 2028, 2029 og 2030. Indsatserne udgør 25 % af strategiens samlede 16 indsats, og vil være de indsats hvor konsekvensen af besparelsen vil have den relativt set mindste konsekvens for strategiens målsætninger. Målsætningen for genanvendelse af husholdningsaffald nedjusteres med ca. 10 procent og genbrugsmålsætningen med ca. 25 procent. Til sammenligning udgør indsamlingen af bleer cirka 20 pct af den samlede effekt for genanvendelsen i strategiperioden. Aflysningerne vil give en besparelse per år i strategiperioden (frem til 2030), men der vil stadig skulle suppleres med varige effektiviseringer udover strategiperioden, hvis det skal give et varigt fald i affaldstaksten.

Tabel 4: Omkostningseffektivitet for alle indsatser

Tema/indsats	Omkostnings effektivitet (kr./kg)	Indsatsens samlede omkostninge r (mio. kr.)	Forventede effekt		
			Genbrug Takstfinansie ret (ton)	Genanvend else Takstfinansie ret (ton)	Genanvendelse erhverv samt bygge og anlæg Skattefinansieret (ton)
5.2. Tilsyn og analyser for byggeaffald	0,56	34	-	-	60.000
2.5 Styrke virksomhedernes sorteringspraksis	1,02	32	-	1.500	30.000
3.1 Bedre kvalitet i affaldsbehandlingen	3,88	26	-	6.500	200
4.1 Partnerskaber for øget genbrug i København	7,63	19	1.860	500	-
2.1 Styrke borgernes sorteringspraksis	8,05	49	100	6.000	-
3.3 Datadreven affaldshåndtering	11,36	25	200	2.000	-
2.3 Forbedre indsamlingsordningerne	16,00	56	-	3.500	-
3.2 Samarbejde i værdikæden	18,33	22	200	1.000	-
2.4 Bedre sammenhæng mellem sorteringsløsninger	30,00	15	-	500	-
2.2 Samarbejde med affaldsansvarlige og boligforeninger	37,00	37	-	1.000	-
1.2 Flere lokale genbrugsmuligheder	37,1	46	740	500	-
1.1 Minimere affaldsmængderne	40	12	300	-	-
1.3 Optimere eksisterende genbrugsmuligheder	58,33	35	600	-	-
4.2 Stærke genbrugstraditioner i København	67,00	67	-	1.000	-
4.3 Mere reparation og genbrug af Kommunens møbler, inventar og elektronik	-	11	-	-	-
5.1. Værdikædesamarbejde om byggematerialer	-	5	-	-	-

Kilde: Ressource- og Affaldsstrategi 2030, bilag 7

Videre proces

Teknik- og Miljøforvaltningen vil løbende følge udviklingen i taksten og præsentere udvalget herfor ifm. første status på Ressource- og Affaldsstrategi 2030 i foråret 2026.